

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, L, 17

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 180.

V Ljubljani, v četrtek 8. avgusta 1901.

Letnik XXIX.

Občni zbor kat. polit. društva v Ljubljani.

Letošnji občni zbor katoliškega političnega društva je včeraj otvoril dr. Šusteršič s sledečim nagovorom:

Od zadnjega občnega zbora sta se dogodila v javnosti dve dejstvi, kateri moramo danes posebno naglašati. Drugi slovenski katoliški shod je zbral Slovence iz vseh naših pokrajin v Ljubljano in je vspel tako sijajno, da niti mi niti nasprotniki nismo tega pričakovali. Naše politično društvo ima mnogo zaslug, da se je shod tako častno izvršil.

Drugi važni dogodek so pa zadnje državnozbornske volitve. Bila je tedaj izredno strastna in vroča volivna borba, in v sredini boja je stalo katoliško politično društvo. Veliki vspah zadnjih volitev nam daje poročstvo, da bo to društvo tako delovalo tudi v prihodnji volivni borbi.

Splošni politični položaj se je jako izpremenil od zadnjega občnega zbora. Zadnjič smo zborovali pod vtiskom obstrukcije, popolnoma zaviranega ustavnega življenja. Niti optimisti takrat niso upali, da pridemo v doglednem času do rednih parlamentarnih razmer. A kako se je izpremenilo! Danes se oziramo nazaj na večmesečno delavno parlamentarno dobo, ki se sme prištevati najplodovitejšim v zgodovini avstrijskega državnega zbora.

A tudi sedaj se oglašujejo optimisti, ki upajo vse najboljše, in pesimisti, ki niso tako nadepolni. Jaz se pridružujem zadnjim.

Normalnost parlamentarnega položaja je le navidezna. Stranke so redno delovale zato, da je vsaka pograbila milijone, ki so jih delili za železnice, vodna pota, regulacije rek itd. A niti eno velikih parlamentarnih vprašanj se ni rešilo, in zato tudi kriza še ni rešena. Najvažnejša vprašanja še le pridejo na vrsto in tedaj se bo videlo, ali so razmere zopet normalne ali ne. Tu so najvažnejša vprašanja: nagodba z Ogersko in razne trgovinske pogodbe. Te važne zadeve stoje v osredju vsega položaja, in ob njih se je doslej še razbila vsaka vlada. Še sedaj stoje na dnevnem redu, in od njih rešitve je odvisna usoda vlade, ustave in parlamenta. Po dosedanjih izkušnjah je ta državni zbor nezmožen, da bi rešil ta vprašanja.

Za nas je ta položaj jasen. Po svojih starih preizkušnih načelih bomo delali dalje. Borili se bomo za koristi našega ljudstva, dajali cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega. To je edino pravo.

Vesel dogodek, ki je vzradostil srca vseh katoliških Avstrijcev, je bil, ko je Nj. cesarska visokost nadvojvoda Fran Ferdinand sprejel pokroviteljstvo nad katoliškim šolskim društvom (Slava mu!) in je s tem pokazal svoje moško katoliško prepričanje ter dal lep zgled svojim bodočim podložnikom. Od vseh strani je dobival zato izraze veselja. Predlagam, da mu tudi mi z današnjega zborovanja pošljemo izraz zahvale in neomajne udanosti. (Živio! Slava mu!)

Fredlog je bil soglasno sprejet.

Na to je tajnik dr. Schweitzer poročal o društvenem delovanju. V 21 sejah je odbor reševal vprašanja, tičoča se vseh važnih političnih momentov in dajal potrebne izjave tudi v javnost. Za katoliški shod se je priredilo mnogo pripravljavnih shodov, med njimi shode v Ribnici, Kamniku, Logatcu, Št. Gothardu, Kostanjevici itd.

Po blagajnikovem poročilu se je zborovanje zaključilo s »Slava«-klici na sv. očeta in na cesarja.

Zasebno trgovsko izobraževanje.

Razume se, da ljudska in tudi srednja šola ne more dati človeku vsega dovršenega, kar potrebuje vstopivši v praktično življenje za svoj poklic, ampak je le podlaga in pripomoček h kasnejšemu samostojnemu razvitju in kretanju v različnih strokah človeškega življenja.

Tako vprašanje sili tudi pri našem trgovstvu na dan. Pri nas se je dosedaj semintja toda še prav malo razpravljalo in premišljevalo o tej potrebi. Povdarjalo se je večkrat, da imamo premalo višje izobraženega trgovskega naraščaja, resnica pa je tudi, da se ni nič ukrenilo, kako zboljšati ta nedostatek. Da bi se pri nas lahko odpomoglo, ni dvomiti, ker imamo pri trgovini čez naše potrebe zadostno število mladega in talentiranega trgovskega naraščaja. Slovenske dežele dale bi nam zadosti kontigenta, samo treba je, da se po slovenskih mestih in trgih odpro vrata slovenskih trgovskih učilišč ali šol vsem istim talentiranim mladeničem in mladenkam, katerim ni bilo mogoče, izučiti se trgovine v takem kraju, kjer obstoji kakšna trgovska šola.

Zatorej je treba priskočiti tudi tem na pomoč, in gledati je tudi na to stran, da dobé ti elementi potrebni pouk doma v materinem jeziku in se tako reši iz ptujih zanj na naša nadebudna Merkurjeva mladina ter se jo ohrani zvesto svojemu narodu. Le nekoliko dobre volje od strani v to poklicanih krogov je treba, ter kmalu bomo lahko odpomogli tudi temu nedostatku in razpolagali z boljšim trgovskim naraščajem.

Dasi smo preobloženi, vendar začetni bo treba tudi s tem delom. Res, da ni pričakovati pomoči od strani vlade, in gojiti samo upanje, temveč potreba je začetni takoj z delom in mislim, da če bi se organizovalo kakšno trgovsko izobraževalno društvo z glavnim sedežem v Ljubljani, ter z ustanovitvijo podružnic po vseh slovenskih mestih in trgih, bi se s takim kulturnim delom konečno tudi vlado moralno prisililo za podporo k vzdrževanju takih zasebnih šol, bodisi z denarnimi, bodisi z učnimi silami ali sredstvi.

Kakor bi vže srčno radi čakali našo slovensko trgovsko akademijo, vendar bi bilo za razširjenje trgovske vede in trgovskega znanja najprej potrebno kaj storiti za širšo maso, da vzgojimo inteligentne trgovce in sotrudnike.

Najprej treba skrbeti za širše kroge, to je naše trgovce na deželi kakor tudi za sotrudnike (pomočnike) da dobe na podlagi materinščine pouk v knjigovodstvu, računstvu, korespondenciji, trgovskem in meničnem pravu. Nabaviti je treba prepotrebnih učnih knjig ter pripomočkov, z že obstoječim strokovnim časopisom pa podajati razna navodila v izobrazbo vseh potrebnih višjih trgovskih znanostij.

Slovensko društvo »Merkur« stavilo si je med drugim tudi to nalogo, vendar pa mislimo, da ima preobširen program in bo le težko kos vsem obširnim zahtevam. Zatorej bi bilo umestno ustanoviti specialno društvo s šolskim programom.

Podobne kurze v manjši meri osnovali so slovenski trgovci v Trstu, kjer se poukaželnim trgovskim sotrudnikom v materinem

jeziku predava in poučuje. Želeti je le, da se tega dela tudi po drugod lotijo brez odlašanja.

Za vzgled si lahko vzamemo naše brate Ruse. Tako n. pr. sem pred kratkim čital v »Ruskem Vestniku« VI. 1901, mej drugim kratko poročilo ki pravi, da so se zadnja leta v Rusiji osnovala privatne šole s praktično-specijalnimi poduki, ker so uvideli korist takih specialnih šol, ter da je boljše znati samo nekaj ali taisto temeljito, kakor pa mnogo a površno, in tako so se ustanovile specialne šole kot za: pivovarje, mlinarje, barvarje i. t. d. tako se je tudi obrnilo stremljenje pouka na komercialno stroko.

Pojavili so se trgovski razredi, v katerih si zamorejo poukaželnji slušatelji (učenci) popolniti vse nedostatke raznih strok ali znanstev, katere potrebujejo, ne da bi bili obvezani učiti se drugih predmetov, katerih v praktičnem življenji ne potrebujejo. V teh razredih predavajo se v obče izobraževalni predmeti, kakor: veroznanstvo, ruski, francoski, nemški in angleški jezik ter specialno komercialni pouki: v knjigovodstvu, tovarništvu, trgovskem zakonodajstvu itd.

»Moskovsko društvo« za razširjenje komercialne izobrazbe se je posebno zanimalo in zavzelo za napravo takih šolekih razredov in so se v raznih delih moskovske stolice pojavila: kakor v Dorogomilovu, v Rogožkoj, v sredini mesta in v drugih predmetjih. Vsega skupaj je v poročilnem letu razpolagalo društvo čez 16 trgovskih razredov, v katere je v števnem letu ustopilo 2560 slušateljev (2106 moških in 454 žensk). Sestav slušateljev je bil nenavadno pisan. Prevladali so mej njimi slušatelji s kmetov 48%, meščanskih 30%, plemičev (dvorjaninov) 8%, in na žalost trgovskih komaj 3%. Večina slušateljev je bilo od 15—20 leta 39%, a med posetniki trgovskih razredov so bili nekateri, ki še 15. leto niso dosegli, a drugi ki so že 50, da celo 60 leto prekoračili.

Največje zanimanje in največja potreba v trgovskih razredih se je pokazala v priučanju jezikov.

V prvem kurzu za nemški jezik je bilo 597 slušateljev in 97 slušateljic; v srednjem kurzu 217, v starejšem kurzu 64, in v praktičnem kurzu 26; ruščine se jih je učilo 370.

Kar se tiče drugih novih jezikov, učilo se jih je francoščine 370, a anglešč. samo 20.

Potreba samo v komercialnem pouku ni bila velika, izmed 4201 slušateljev različnih predmetov učilo se jih je knjigovodstva samo 390.

Zaključuje pa poročilo s pripomnjo, da Moskva že v obče predstavlja blagodar na tla za vsako društveno delo, zlasti »Moskovsko društvo« se rado odzivlje vsem potrebam narodne izobrazbe in drugim dobrodelnim napravam, kar svedoči tisoč dejanj, čeprav je z delom preobloženo itd.

Ves čas svojega obstanka so trgovski razredi živili simpatije in podporo »Moskovskega društva« in v tem tiče tudi njihovi nenavadni vspehi.

Nadalje pravi: ker je temu tako, bode temu mogoče polagoma vresničiti vznikaajoče projekte s ponujano dobrodelnostjo v tej ali oni obliki. Verjetno je to tembolj, ker so pravila te »organizovane dobrodelnosti« taka, da vzbujajo pri vs-h veselje do kakoršnega si bode dela v korist tega dobrodelnega društva in to brez vsake sile.

»Moskovsko društvo« za razširjanje ko-

mercijalne izobrazbe pozna natančno vse potrebe in nedostatke ter se zaveda svoje naloge in deluje tako vspešno, da se more le zavidati. Plača za učnino v budgetu društva igra zelo skromno ulogo, vsega skupaj samo okolo 14 tisoč rubljev, mej tem ko so v poročilnem letu samo doneski članov dali čez 13 tisoč rubljev, a posebej pa je še dospelo darov čez 64 tisoč rubljev.

Glede na kratko delovanje in društveno dōbo od kar je ustanovljeno (4 leta) razpolaga društvo vže s kapitalom čez 243 tisoč rubljev. Sedaj namerava društvo prirediti komercialno šolo in v trgovskih razredih otvoriti kurze za stenografijo in pouk o delovanju na pisalnih strojih

Dal Bog, da bi tudi pri nas kmalu dosegli kaj enacega! S.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Tirolski Italijanci za obstrukcijo.

Dne 4. t. m. se je vršil v Tridentu shod laškega narodnega društva, na katerem so poročali posl. Brugnara, Malfatti in Tambosi o minulem državno- oziroma deželnozbornskem delovanju. V svojih poročilih niso povedali nič novega, pač pa je zanimiv program italijanskih poslancev v bodočem dež. zboru. Mej živahnim odobravanjem je namreč posl. dr. Brugnara naznanil, da bodo poslanci i nadalje vodili energično in vztrajno obstrukcijo, dokler se ne izpolnijo vse želje Južnih Tirol po popolni avtonomiji, baron Malfatti je pa povedal, da bodo italijanski poslanci v drž. zboru tako dolgo vztrajali v opoziciji, dokler vlada ne izpolni njih programa. Tirolski Lahi so torej napovedali vladi brezobziren boj, toda vlada se bržkone še sedaj ne bo kdove koliko ozirala na njih želje in zahteve.

Boj mej Vsenemcem in nemško ljudsko stranko

se nadaljuje z vso srditostjo, ki je pa menda le bolj navidezna, da se lažje premotijo volivci. Jediní poslanec Prade smatra ta boj za dokaj resnim, ker napada Vsenemce javno v svojem listu. Wolfov organ je v jedni zadnjih številkih objavil celo vrsto napadov in očitaj na nemško ljudsko stranko, katere sedaj Prade zavrača in izjavlja nastopno: 1. Vodstvo nemške ljudske stranke ni še postavilo niti jednega kandidata na Češkem, ker to prepušča shodu zaupnikov, ki se vrši v septembru. 2. Kandidatje te stranke se postavijo samo v onih okrajih, kjer bodo to želeli zaupniki. 3. Računa se na kakih 25 kandidatur in se je že pričelo z dotičnimi pripravami. 4. Kompromisa z liberalno stranko ni nikakega in tudi nobene zveze. Nemška ljudska stranka vztraja neomajno pri svojem nemškem in antisemitskem programu in ne odstopi niti za las od svoje zahteve glede delitve Češke in avtonomne samouprave nem. dela. Vsenemcem ta izjava seveda ni ljuba, ker jim je sedaj izbito marksikatero orožje, s katerim so se hoteli boriti proti nacijonalcem.

Kak pomen ima rusinska opozitcija?

Koncem zadnjega zasedanja gališkega deželnega zbora so izjavili rusinski poslanci, da se ne udeležijo nadaljnjih deželnozbornskih razprav. O namenu in pomenu tega rusinskega koraka se peča sedaj posebno židovsko časopisje. Tu se namreč trdi, da rusinski poslanci niso dosegli svojega namena, ker se s tem niso prikupili svojemu narodu, k

ne odobrava take politike. Ljudstvo je glasom teh poročil zato oddalo mandate svojim poslancem, da jih izvršujejo, in dobro ve, da imajo le oni okraj kaj koristi od deželne zbornice, ki so v njem zastopani. — Iz vsega se vidi, da je taka pisava samo volivni maneuver, s katerim hočejo poljski židje zagotoviti tudi v rusinskih okrajih mandate svojim možem. Toda rusinskim poslancem se ni treba bati za naklonjenost ljudstva, ki dobro ve, kako se morejo zastopati njihovih interesov v gališkem dež. zboru.

Sestanek avstrijskih in laških vojnih ladij ob albanskem obrežju

je bil po izjavi avstrijskih oficijoznih glasil samo »popolno naravni uljudnostni čin«. Glasi se namreč ondi mej drugim: Da avstrijske vojne ladije križajo ob albanski meji, je popolno naravno, ker so tam tudi italijanske vojne ladije in vlada sicer mej Avstrijo in Italijo v zadevi albanskega vprašanja popolno soglasje. Italija je torej povsem nedolžna. Kak neznaten italijanski poštni urad v Albaniji glasom oficijelne izjave niti v najmanjši meri ne moti tega soglasja. — No, kakor se vidi, našega zunanjega urada sploh prav nobena stvar več ne moti, če pride od nemške ali italijanske strani, ker je tudi že visoko žitno carino brez težav temeljito prebavil. Če se pa od slovanske strani kaj zgodi, kar našima zaveznikoma ni po godu, tedaj je takoj krivda na slov. strani in obstoj trozveze v nevarnosti.

Nemški zvezni svet in carinski tarif.

Glasom poročil berlinskih listov se peča nemški zvezni svet s carinskim tarifom v prvi polovici meseca novembra. Do srede oktobra bodo dobili vsi člani tega zastopa potrebna navodila svojih vlad in potem se prične takoj razprava v odseku. Tekom teh razprav bodo posamni člani dobivali še podrobna navodila, vendar se pričakuje, da se v prvih dneh druge polovice novembra že prične razprava v plenumu. Ta rok seveda še ni definitivno določen, vendar ker se okoli srede novembra snide državni zbor, je jasno, da mora zvezni svet do tedaj rešiti svojo nalogo.

Vsprejem grofa Waldersee

pri povratku v domovino ne bo tako sijajen, kakor so prvotno bobnali v svet razni nemški listi. Cesar Viljem ne gre nasproti svojemu ljubljencu »zmágovalcu«, a tudi prestolonaslednik ga ne bo sprejel v Hamburgu, kakor je cesar pozneje določil, marveč cesarja bo zastopal le general Wittich-Cassel. Ravno tako odpade pojedina v mestni hiši in razsvetljave. Vojaštvo mu bo sicer delalo parado, a brez godbe. Tudi državni kancler grč Bülow je brzojavno odpovedal svojo udeležbo. Res je sicer, da je smrt cesarice Friderikove marsikaj premenila v programu za Walderseejev vsprejem, toda nekaj družega je še vsekako moralo priti vmes, ker sicer bi ne bilo nakrat takih prememb.

Francosko turški razpor.

Mej Francijo in turško vlado se je vnel te dni precej resen razpor, ki utegne imeti najprej to posledico, da se pretrga mej tema dvema državama diplomatska zveza. Povod razporov je dalo v prvi vrsti še vedno nerešeno obrežno vprašanje, potem pa znana navada turške vlade, da ne mara plačati raznih dolgov in drugih obveznostij. Vkljub večkratnemu opominu od strani francoskega poslanika vlada noče vrniti dvema francoskima bankirjema posojila v znesku 20 mil. frankov. To zadevo bo morda že danes prešetal ministerski svet v Parizu in sicer pod predsedstvom predsednika Loubeta, in potem se odloči, bo li Francija res izvajala iz tega spora skrajne posledice ter odpovedala svojega zastopnika v Carigradu, poslanika Constansa.

Wollemborgov finančni načrt,

radi katerega se je moral tako naglo posloviti iz italijanskega kabineta, je bil naslednji: Znižanje cene za sol za ubožno prebivalstvo za polovico, popolna odprava občinskih davkov, kar bi bilo posebno ugodno za nižje slojeve. Nasprotno pa je hotel uvesti občinske naklade na meso, maslo, stavbinski material in porabo plina, ter nekaj novih državnih davkov. S to preosnovo, ki naj bi stopila v veljavo s 1. jul. 1902, bi se nalo-

žilo največje breme na posedujoče. Zanardellijevi somišljeniki seveda niso imeli smisla za tako reformo.

Dopisi.

Iz St. Petra na Notranjem, 3. avg. Pri nas je bil strankarski boj nekoliko ponehal, ker v kljub vsej nagajivosti nasprotnikov počasi, a varno napredujemo. Spoditim in presitim hujskačem to preseda. Delo se jim gabi, prepir jih veseli. V koliko so poklicani ti ljudje govoriti v imenu tukajšnje napredne stranke, nas prav nič ne briga. V njenem imenu so sprožili brez vsega povoda narodni strel na našo prepo- trepžljivo stranko v »Slov. Narodu« št. 170. Boja se ne strašimo, prideli ste Vi, in če Vas kaj iznenadi, pripišite to svoji napredni nadutosti! Mi Vam ne bomo odgovarjali s publicami in zabavljicami, ampak s subimi dejstvi in številkami.

Torej vodovod v Št. Petru Vam je pri srcu. Nam še bolj, zato se zanj trudimo, a Vi nas ovirate s svojo nepremišljenostjo. Čujte in strmite nad seboj! Št. Peter ima do danes 58 števil. Do najnovejšega časa smo mi zastoj iskali tudi le deset volivcev. Vse je šlo z Vami — seve prisiljeno. Pa kaj so dobili? »Zaslepljenec« jih imenujete, in prav je, ker pijejo v resnici »gnojnico«, katero jim je za drag denar preskrbel znani mož steber naprednjakov. Vprašajte ga, vsaj bode prikimal, ker brati ne zna. Dokler ne dobimo vodovoda, bi pač pri šoli vodnjak nikdar ne škodoval. V proračunu ga imamo, trudili smo se, da ga napravimo, a Vi ste prepredili vse, ravno tako, kakor sosedom Trnjanom, kateri imajo sedaj z bok liberalne lahkomišljenosti k večjemu le še spomin na izgubljeni tisočak — brez vode. Pozivljemo Vas, da se Vam ne posuše pri tem napor- nem navdušenju vse sline, katere se Vam cede po vinu, katerega »pijejo gospodje po farovžih«. — Vi pa pijete po gostilnah tudi še pivo in dvakrat podraženi šnops — in da spoznate, da »zategadeli« niso »jim Vaši vodovodi deveta briga« — priobčite nam tisti zapisnik, kateri se je svojedobno sklenil o vodovodu v Št. Petru v navzočnosti pravih izvedencev in vaščanov, a je skrivnostno obtičal menda v liberalnih rokah!

Sicer pa vedite, da Vam nikdo ne veruje in da bodo prvi Vaši pristaši proti vodovodu, kadar bode treba tudi le nekaj plačati. Takrat bode tudi pamet srečala ne »naših mož«, pač pa Vas, kateri bode kmalu »zasloveli po celi Kranjski« radi nezavednosti in prismojenosti, ko kurate cenite po vodovodih, nesebične može pa po tem, »če smejo predpasnike nositi«. Pokažite raje na tiste Vaše junake, kateri baje vržejo, če treba, tudi hlače v obraz . . . in so v sramoto Vašim lastnim naprednjakom.

Sicer imamo še zalogo dobro preskrbljeno, le pridno streljajte, ker volitve so tu, glede katerih pa Vam kličemo z ozirom na Vašo židovsko usiljivost s praktičnim Nemcem: »Merk' Dir Einfaltspinsel« — »Nur die allergrössten Kälber, wählen ihre Metzger selber!« Kdorkoli.

Volivno gibanje.

»Poduk« za deželnozbornske volitve je ravnokar dotiskan. Naroča naj se pri osrednjem volivnem odboru katoliško-narodne stranke pod naslovom: dr. Ivan Šusteršič, odvetnik v Ljubljani.

V naročilih naj se natančno pove število iztisov, ki naj se dopošljejo naročniku. Dobiva se brezplačno.

Osrednji volivni odbor.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Shod zaupnikov katoliško-narodne stranke se je vršil včeraj z ogromno udeležbo. »Narod« je kar iz zraka nagrabil celo vrsto laži, ki nam jih niti zavračati ni treba. Stranka stoji popolnoma edina na stališču svojega starega programa. Kandidature se bodo skupaj oficijelno proglasile.

Desetletnico mašništva so praznovali v torek, 6. avgusta, duhovniki ljubljanske škofije, ki so dovršili bogoslovje l. 1891. Zanimivo je, da od 28 gospodov (26 svetnih in 2 frančiškana) žive še vsi; jeden

je vstopil v jezuitski red. Navzoči so bili razun jednega vsi, ter telegrafično pozdravili svojega posvetitelja eminenco kardinala Missia in domačega škofa.

Shod volivcev v »Katol. Domu«. Vabilo na shod volivcev katoliško-narodne in kršč.-soc. stranke ki bode v nedeljo dne 11. avgusta ob 1/10. uri dopoludne v veliki dvorani »Katol. doma«. Poročal bo dr. Ivan Šusteršič o političnem položaju. — Volivci! Prihitite na važni shod polnoštevilno, da s tem pokazete svojo zavest! — Pristop imajo samo volivci katoliško-narodne in kršč.-soc. stranke.

Osebnosti. Cesar je potrdil izvolitev g. Fr. Wolla, posestnika v Žitcah načelnikom in g. Jan. Roškerja, posestnika v Malni njegovim namestnikom v okr. zastopu v Št. Lenartu v Slov. goricah, ter g. Jos. Janežiča, posestnika v Bizeljskem, načelnikom brežiškega okrajnega zastopa. — Častno občanstvo so podelile gosp. posl. J. Žičkarju občine Ljubnica, Brezen in Paka. — Glavni učitelj na celovski pripravnici g. R. Sauer je stopil v stalni pokoj in dobil naslov šol. svetnika. — V Kranju je umrla včeraj popoldne soproga ondotnega notarja g. Kat. Šlamberger v dobi 42. let. Pokopana bo jutri popoldne.

Otvoritev in blagoslovljenje koče na Krnu. Ob najlepšem vremenu opravilo je slov. plan. društvo v ponedeljek 5. avg. otvoritev nove koče, postavljene po soški podružnici v višini 2000 m. na Krnu. Krn služe na Tolminskem po svoji višini (3246 m.) kot razgledišče, katero pohaja vsako leto veliko število turistov, kot velikan, ki dominira na Posočju. Diven je z njega razgled, neoviran in obsežen, najlepše se odlikujoč posebno po slikovitosti skupine Triglavskega pogorja, katero se ravno raz Krn v idealni lepoti prezentuje. Poset Krna je sedaj po gradnji koče olajšan, ker nudi pristrajše in prenočišče 20 izletnikom. Stavbinski stroški znašali so 2400 K. V dan slavnosti dospelo je na Krn do 150 turistov in slikovit je bil pogled na veselo razvneto množico, razvrščeno po skalah, obdajajočih kočo. Vzpored otvoritve in blagoslovljenja koče povzdignil je dan k prazniku, ki ostane pomenljiv v zgodovini razvoja soške podružnice. Njen načelnik g. Anton Devetak iz Tolmina pozdravil je zbrane, pred vsem osrednji odbor S. P. D. in pa zastopnike češke, radovljiske in ziljske društvene podružnice. V imenu osrednjega odbora spregovoril je načelnikov namestnik g. dr. Foerster, povdarjajoč pomen nove koče in zahvaljujoč vse činitelje, ki so pripomogli k izvršitvi stavbe, omenjajoč pred vsem zaslug prvega podružničnega načelnika g. dr. Trillerja, sedanjega načelnika g. Devetaka, bivšega odbornika višj. davčnega nadzornika g. Marušiča in pa duše vsega podjetja, neumorno delujočega tajnika g. učitelja Ivančiča. V nastopnem govoru pozdravil in proslavil je g. Gabršček navzoče zastopnike češkega naroda in češke podružnice, pred vsem g. dr. Chodounskega. Leta se je zahvalil v prelepih besedah, glaseh bratovsko slogu in ljubezen družeco Slovence in Čeha. Preč. g. kaplan Seljak iz Tolmina je na to opravil ganljivi obred blagoslovljenja koče, na kar je podružnični tajnik g. Ivančič proglasil sklep podružničnega odbora, da bode imenoval kočo v znak hvalečnosti za izredne zasluge, ki jih je imel za podružnico njen ustanovitelj in prvi načelnik g. dr. Triller, le temu v čast Trillerjeva koča. Glasno odobravanje tega sklepa dalo je dr. Trillerju povod, zahvaliti se za izkazano mu čast v daljšem navdušeno sprejetem govoru, polnem najlaskavejšega priznanja vrlin goriškega prebivalstva, med katerim je preživel govornik nekaj najlepših svojih let.

Umrl je včeraj v Spitalu ob Simeringu predsednik višjega dež. sodišča graškega v pok., tajni svetnik pl. Schmid. L. 1868 je bil imenovan za deželnozbornega svetnika v Ljubljani, kjer je bival do l. 1873.

Državni poslanec g. Viljem Pfeifer je šel za nekaj časa kakor vsako leto na počitnice v Bohinj. Toliko na znanje njegovim volivcem.

Jubilej zdravišča Rogatec Slatina. 4. avgusta je Rogatec praznoval 100letnico, odkar je v posesti dežele Štajerske. Že v starih časih so ljudje vedeli za zdravilno

moč tamošnje vode. A pozorna je postala širša javnost na ta kraj l. 1645, ko se je tu pozdravil grof Jurij Zichy. L. 1665. je začel graški fizik Wagner zdraviti bolnike z rogaško vodo. Najbolj se je potegoval za Rogatec nadvojvoda Ivan. K slavnosti sta prišla tudi ces. namestnik grof Clary in deželni glavar grof Attems.

Iz Toplic pri Novem mestu se nam poroča, da je letos tamošnji obisk jako živahen, posebno z Dunaja, Štajerskega in iz Istre. Gostje hvalijo zdravilno vodo in dobro preskrbovanje.

Gradnja bohinjaške železnice. Ekspozitura na Jesenicah namerava pri Dovjem zgraditi skladišče za dinamit. Dne 16. t. m. se vrši ogled na licu mesta.

Bosanski vojaki v Sežani. Pred nekaj dnevi so dobili v Sežano nenavadne a jako mile goste. Došli so tje naši južni bratje, bosanski vojaki, ki so na potu na velike vojaške vaje. Vse ljudstvo z zanimanjem gleda te krepke bosanske postave, ki s svojim vedenjem in nastopanjem spominjajo na svoje sosedne neustrašene Crnogorce. Vedejo se jako lepo in dostojno in dokazujejo, da je med Slovani prava olika doma. Slov. ljudstvo jih je jako veselo.

Gostilna pri slepem Janezu na cesti proti Št. Vidu se bode zopet odprla prihodnjo nedeljo 11. t. m. V to gostilno so Ljubljancem radi zahajali, dokler je ni zaprl silni potres l. 1895, ko je v tej hiši podrl obok, ki je pod sabo pokopal gospodarja in gospodinjo.

Ljubljanske novice. Za električno železnico so pripeljali kot smo že omenili šest vagonov, ki stoje na tiru pred južnim kolodvorom. Oblika je prav prikupna. Na Dunajski cesti so prestavili šrango, da morejo skozi. — Pri sv. Jakobu polagajo v župnijski cerkvi plinove cevi. Pri tej priložnosti so odprli staro jezuitsko grobišče pod cerkvijo. Mnogo ljudi je šlo gledat stare grobove.

Mestna ljudska kopel. Od dne 21. do 27. julija letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 644 kopel in sicer za moške 493 (pršnih 367, kadnih 126), za ženske pa 151 (pršnih 30, kadnih 121).

Zdravje v Ljubljani od 28. julija 3. avgusta. Novorojencev 19, umrlih 12; med njimi za jetiko 1, za različnimi boleznimi 11; med njimi 4 tujci in 5 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 2, škarlatico 1, vrtico 2.

Tržaške vesti. Pri tržaškem deželnem sodišču je stal predvčeraj 27-letni težak Fran Škabar, obdolžen, da je dne 13. maja t. l. nabil pri sv. Ani nekega Antona Zubina in ga močno poškodoval ter da je pokradel več stvari svojemu tovarišu Ferdinandu Perčiču. Sodni dvor je spoznal Škabarja krivim in ga obsodil na 5-mesečno ječo. — Pes je ugriznil 39-letnega Gregorja Faturja iz Št. Petra. Na zdravniški postaji dali so mu prvo pomoč, na kar so ga sprejeli v mestno bolnišnico. — Nesreča na delu. V torek zjutraj je 40-letni težak Domenik Gratalomo v nekem magazinu v svobodni luki, kjer je delal, padel kake tri metre globoko in si zlomil desno golenico. Došli zdravnik mu je podelil prvo pomoč in so potem ponesrečenca v nosilnici prenesli v bolnišnico.

S Kitajskega se vračajo zdaj na ladijah »Zenta« in »Cesaria Elizabeta« sledeči Kranjci: Morska častnika Sajic in Šusteršič, praporniki Junowicz, Kubelka in Pulciani pl. Glücksberg, ter kadeta Juvančič in Zupančič. Fregatni kapitan Thoman pl. Montalmar je, kakor znano, julija meseca t. l. umrl junaške smrti, inženir Jager pa vodi zidavo nove poslaniške palače v Pekingju.

Iz Aleksandrije, dne 3. avgusta. P. Remigij je 1. avg. krstil juda, ki je uradnik pri avstrijskem konzulatu. Vsi gospodje uradniki s konzulom na čelu so bili navzoči pri slovesnem in lepem obredu v naši cerkvi. — 3. avg. sem poročil g. Ferdinanda Fernus z gdč. Marijo Leban. Oba novorojenca sta rojena v Aleksandriji in oba od slovenskih, velespoštovanih starišev. Ta zakon je prvi, ki je sklenjen tu mej tukaj rojenimi Slovenci. Danes popoldne se odpelja v Evropo obiskat sorodnike. Naj živi Bog oba vzgledna novorojenca mnogo let, naj bota krepka podlaga slovenski naselbini v Aleksandriji!

P. Benigen.

Razpisane učiteljske službe. Mesti učitelja-vodje sta razpisani na jednorazrednicah v Gribljah in Radencih, drugo učno mesto pa na dvorazrednici v Starém trgu. Prošnje za ta mesta sprejema do 20. t. m. okr. šol. svet v Črnomlju.

Stavka učiteljev. Glasilo tridentinskih učiteljev »Didaskalia« grozi z stavko učiteljev, ako se finančni položaj učiteljev ne poboljša.

Nedeloški ljudje. V Pragi sta bila aretovana neka Marija Petrak in čevljar Hruby. Petrak je hotela umoriti svojega moža, Hruby pa zastupati svojo ženo, da bi potem brez zaprek skupaj živela. Hruby je dal nekemu svojemu pomočniku strupa, da ga je natrosil v jed. Ko je pri obedu hotela najprej zajeti Hrubyjeva hči, zaklical je oče prestrašen, da je jed zastrupljena in tako je črni naklep prišel na dan.

Sestanek železniških uradnikov. Nemško in avstrijsko društvo železniških uradnikov prirejuje svoj sestanek v Sarajevu.

Socijalni muzej v Budimpešti. Ogerski minister za trgovino je določil, da se v Budimpešti ustanovi muzej, ki bo kazal gospodarske in socijalne razmere na Ogerskem.

Nova luka v Nemčiji. Za včeraj je bila napovedana velika slavnost v nemškem mestu Emden, a je odpovedana vsled smrti matere nemškega cesarja. Ob tem trgovskem mestu se otvori nova nemška luka dolga 1400 m., široka 94 m. in globoka 11,5 m. pod srednjo višino vode. Gradnja nove luke je veljala 7.613.000 mark.

Jezuit odlikovan. Jezuit P. Becker v Kini je bil z dekretom francoskega ministerskega predsednika odlikovan z viteškim redom častne legije za izbornu organizacijo pri obrambi Hienhiena proti boksarjem.

Pobjedonoscev je po poročilih iz Petrograda težko obolel. Vsled njegove starosti je bolezen nevarna.

Santos Dumont o zrakoplovstvu. Dne 2. t. m. je bilo v Saint Cloud zbranih nad 3000 ljudi, ki se pričakovali, da Santos Dumont zleti v zrak s svojim zrakoplovom, ki se da voditi. Ura za uro je pretekla, a Dumontov zrakoplov se ni dvignil. Napoved je Santos Dumont izjavil: »Vzdigniti se ne morem, ker je premočan veter!« Ko je občinstvo začelo upiti, je izjavil Santos Dumont: »Ne gre! Povejte vsakemu, da se ne bode nikomur posrečilo konstruirati zrakoplova, ki se bode mogel vzdigniti ob vsakem vetru in katerega bode mogoče ob vsakem vremenu voditi po zraku«. Občinstvo je razočarano zapustilo prostor.

Mesto Čikago bankerotno. Mesto Čikago je po vesteh ondotnih listov bankerotno. Denarni položaj Čikage je tak, da ne more več plačati svojih uradnikov. Nihče ne more mesto več posoditi. Ulice se nič več ne čistijo, tlak se ne izboljšuje. Velike svote pojedo mestu možje, ki so na čelu uprave. Zetji po 21 uradih, v katerih so nastavljeni bogato plačani politiki, pobirajo davke in ako se po teh uradih večina davkov poizkusi na upravne stroške.

Telefonska in brzojavna poročila.
Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

Maribor, 8. avgusta. Okolo 300 skupščinarjev iz raznih krajev je došlo v Maribor k glavni skupščini. Ljubljana splošno slabo zastopana. Krščansko časopisje je primerno jako dobro zastopano. »Slov. Narod« ni poslal zastopnika. »Slovenski Gospodar« je izšel v slavnostni izdaji. Z »Narodnega Doma« vihra zastava. Deputacija mariborskih Slovencev je sprejela skupščinarje na kolodvoru. Sprejem je bil tih zaradi znanih mariborskih razmer.

Skupščina se je začela s slovesno sveto mašo, katero je daroval vč. gosp. župnik velikonedeljski. Vseh ljudi se je zbralo okolo 1800 oseb. Mnogobrojno zastopani so romarji. Romarski zbor je krasno pel pri sv. maši.

V mestu vlada mir. Pred »Narodnim domom« je v imenu mariborske moške in ženske podružnice pozdravil skupščinarje g. dr. Glaser. Nežne roke so sipale cvetlice na zborovalce. Krasno je pozdravil zborovalce v imenu mariborskih Slovencev vč. gospod dr. Medved, v imenu mariborske čitalnice gospod dr. Fürbas. Pred prvomestnika je stopila učenka Gina Marinova ter ga pozdravila z ginljivim nagovorom v vezani besedi, ki ga je zložil gospod dr. Medved, ter mu podala krasen šopek. Veliko navdušenje je ob tem prizoru zavladalo med skupščinarji.

Na to se je začela glavna skupščina v prostorih »Narodnega doma«. Prvomestnik msgr. Tomo Zupan je otvoril skupščino z nagovorom, v katerem je povdarjal načela družbe sv. Cirila in Metoda in potrebe obmejnih Slovencev.

Na to so sledila poročila tajnika vč. g. Žlogarja in blagajnika g. profesorja Mart. Petelina. Tu podajemo glavne podatke:

Iz tajnikovega poročila: Tajnik naglašja najprej zasluge Slomškove za slovensko šolo in preide na to na ustanovitev družbe sv. Cirila in Metoda, ki je osnovana v njegovem duhu. Narodno ženstvo je glavna opora družbi. Vodstvo je razposlalo v zadnji dobi okoli 1314 raznovrstnih listin. Zdaj šteje družba 78 mešanih, 30 moških in 36 ženskih podružnic s približno 10.000 člani. V osnovi so štiri nove podružnice. V preteklem letu je družba napredovala za pet podružnic. Število družbinih pokroviteljev se bliža tretji stotini, prirastlo jih je iznova deset. Litijska podružnica šteje že 25 pokroviteljn. Podružnice so prirejale tudi shode, predavanja in zabave.

Družbini šolski zavodi so sledeči:

1. Najstarejše je družbino zabavišče ali otroški vrtec v Celju, v kateri je zahajalo preteklo leto 64 otrok; vodijo ga čč. šolske sestre.

2. Zabavišče v Mariboru obiskuje 54 otrok, dokaz, da je tudi tukaj dokaj slovenskega življa, kateremu manjka slovenskih šolskih zavodov. Tukaj je matica-hiša onih čč. šolskih sester, katere so po naših šolskih zavodih glavna opora naši družbi in po dosedanjih skušnjah za stalnost naših šol neizogibno potrebne.

Od tu so došle

3. na Muto, kjer vodijo enorazredno dekliško šolo s 36 deklicami. Ta šola je prestala svoje ustanovne težkoče in obeta lep sad;

4. Narodno šolo v St. Rupertu pri Velikovcu, mešana trirazrednica s 164 učenci; istotako v oskrbi čč. šolskih sester.

Ker so deželni zakoni in predpisi glede pravice javnosti pri zasebnih zavodih na Koroškem in Štajerskem nekoliko bolj obteževalni, je imelo družbino vodstvo težkoče, a ima trdno nado, da jih bo slednjič srečno premagalo.

Na Primorskem imamo:

5. Zabavišče v Podgori pri Gorici, ki skuplja 71 otrok,

6. Drugo zabavišče v Podgori pri Gorici, katero pohaja 41 otrok,

7. Zabavišče v Pevmi pri Mostu šteje 56 otrok. Semkaj prištevamo tudi takoj zavode »Šolskega doma« v Gorici, kajti brez podpore naše družbe bi ta ne vspeval, in naša družba sama bi toliko za goriško mladež ne mogla storiti, kakor se v istini ondi žrtvuje. To so:

8. Otroški vrtec v ulici svete Klare, ustanovljen od naše družbe, prepuščen »Šolskemu domu« v oskrbo. Zbiral je v svojih prostorih 76 otrok,

9. Otroški vrtec v ulici Cipressa je pohajalo 63 otrok,

10. Otroški vrtec »Pod Kostanjevico«, ustanovljen po naši družbi, izročen »Šolskemu domu« v vodstvo. Vzgajal je 58 otrok,

11. Zasebna ljudska šola s pravico javnosti, in sicer šestrazrednica, v Križnih ulicah s podružnico v ulici Cipressi, skupaj z desetimi razredi in 582 učenci,

12. Dekliški pripravljavni tečaj za žensko izobraževališče v »Šolskem domu« v Križnih ulicah s 53 učenkami,

13. Deški pripravljavni tečaj za srednje šole v »Šolskem domu« s 35 učenci,

14. Dekliška obrtno-nadaljevalna šola z dvema razredoma v »Šolskem domu« z 8 učiteljskimi močmi in 38 učenkami,

15. Strokovna dekliška šola za umetno vezenje in belo šivanje, obstoječa iz treh oddelkov in poseben oddelk za odrasle v »Šolskem domu« s 23 učenkami,

16. Strokovna dekliška šola za krojenje in šivanje vrhne obleke, obstoječa iz dveh oddelkov in

oddelka za odrasle, v »Šolskem domu« s 40 učenkami,

17. Deška obrtno-nadaljevalna šola s tremi razredi v »Šolskem domu« s 5 učiteljskimi močmi in 110 učenci.

»Šolski dom« preskrbuje odgojo in pouk 1076 učencem in učenkam s 25 učiteljskimi močmi, mej katerimi so izborne osebe, kakor n. pr. cesarski svetnik Fran Vodopivec, profesor-nadzornik, Ivan Vrščaj, meščanski učitelj, Ana Dovgan itd. V ožgled takim ogromnim številkam so se še drznili naši nasprotniki trditi, da v Gorici niso potrebne slovenske šole — in še zdaj zadržujejo njih prevzetje v javno upravo, kakor zahteva jasni cesarski zakon. Žal, da nam v sedanjih razmerah ne preostaja nič drugega, nego tolažiti se s svetim pismom: »In patientia vestra possidebitis animas vestras« — v svoji potrpežljivosti boste rešili svoje duše, to je duše svojih slovenskih otrok, na katere preži zlodej, da bi jih prevstvaril v janičarje.

A dokler je odbor »Šolskega doma« tako požrtvovalen in so sploh goriški rodoljubi tako jednodušni v obrambi slovenske mladeži, se nasprotnikom njih nakana ne bo posrečila. Mi bomo — dasi z ogromnimi, skoro neznosnimi stroški — vztrajni, da »rešimo slovenske duše«, dokler ne zasije zmage dan, ki ne izostane pravici, katera je na naši strani.

Ne tako ugodno kakor na Gorškem, vendar zadovoljivo se razvija naše šolstvo na Tržaškem. Tu ima naša družba:

18. Otroški vrtec na Greti, kateri vzgaja 54 otrok in

19. Otroški vrtec v Rojanu s 74 otroci, sta uprav v tem okraju silne važnosti, ker slovenstvu preti še nova nevarnost.

20. Deška četverorazrednica pri sv. Jakobu v Trstu je štela 275 dečkov, in ondi pod vodstvom čč. šolskih sester stoječa

21. Dekliška četverorazrednica z 260 deklicami.

Poleg teh pa naša družba podpira:

22. Privatni otroški vrtec gospe Antonije Germekove pri sv. Ivanu pri Trstu s 50 otroci,

23. Privatni otroški vrtec gđc. Dragice Gregorčičeve v Škednju pri Trstu istotako s 50 otroci in

24. Privatni otroški vrtec gđc. Antonije Čargave v Rocolu s 64 otroci.

Slične šolske organizacije kakor v Gorici želeli bi bilo rodoljubom na Tržaškem, da bi čimprej dosegli slovensko šolstvo tudi v Trstu, za kar se brezuspešno borijo že do 20 let. Celo na Kranjskem je morala naša družba priskočiti šolstvu na pomoč. Vsled tega je nastal

25. Otroški vrtec v Tržiču na Gorenjskem, ki zbira v svojih prostorih 52 otrok.

Kakor kaže sedanja konstelacija, treba bo še tu in tam seči vmes — kajti nova železnica pripeljala bo skozi svoje predore v slovensko osrčje tudi dokaj takih osrečevalcev, ki zavedno zidajo most do Adrije — gutovo ne v korist naše mile Avstrije.

Poročilo dalje omenja raznih dobrotnikov družbe, ki so zopet sami in z raznimi prireditvami odprli radodarne roke, ko je vodstvo opozorilo Slovence, da se krčijo dohodki.

Poseben vir dohodkov za družbo so si že pred leti omislili vrli slovenski trgovci s tem, da so zalagali razne potrebščine, tako da imamo sedaj v korist družbe sv. Cirila in Metoda: vžigalice, kavo, svinčnike, platno, milo, cilindre svetilnic, voščila, razglednice in cigaretno ovitke.

Kdor v požrtvovalnosti omahuje za družbo, temu bodi v bodrilo zaklicano: »Poglej otroško armado naših 25 zavodov, broječo okoli 2500 duš — ali ni vredna, da ji pomagaš s svojim darom oboroževati tudi ti?! Kdo bi se drznil razpršavati tako armado, da bi ob enem ne izdal svoje materinščine?

Družba je poslala na razne kraje 3092 knjig, zvezkov, pisalnega in risalnega orodja pa za 196 K 81 h.

Naposled se g. tajnik spominja umrlih udov in konča s krepkim vsposobjalnim

pozivom, naj Slovenci podpirajo to prekoristno družbo.

Blagajniško poročilo je zelo razpregledno podal g. profesor M. Petelin. Poročilo smo povzeli nastopne podatke: Dohodkov je imela družba v 15. družbinem letu 1900 — 33.133 K 63 h., ki se sledeče razdele:

Prispevki podružnic	K 13055-71
Pokroviteljstva	1620—
Podpora slav. dežel. zbora kranjskega	2000—
Podpora slav. obč. sveta ljubljanskega	1000—
Darila 40 slov. posojilnic in društev	2158-42
Novoletni darovi	169—
Darovi Mohorjanov	60—
Ciril Metodovi darovi	1108-42
Razni darovi	1424-17
Iz nabiralnikov	132-95
Zbirke časnikov	5170-33
Od vžigalic	1200—
Od kave	600—
Od platna, voščila, razglednic in cilindrov	650—
Iz M. Drčarjeve zapuščine	1176-48
Volila	220—
Obresti od glavnice in terjatev	574-97
Za prodane knjige	513-18
Vrnjeno posojilo	300—

Iz pojasnil, ki jih je podal g. poročevalec k točki »dohodki«, povzamemo: Mej »prispevki podružnic« je zaračunjena samo letnina. Vseh prispevkov (letnina, pokroviteljstva, drugih dohodkov) so poslale podružnice: kranjske 6963-69 K, v Trstu in okolici 4839-48 K, štajarske 3535-05 K, goriške 892-14 K in koroške 439-30 K.

Mej »raznimi darovi« so zaračunjeni darovi: slov. rim. romarji 225-50 K, gospod župnik Avg. Skočir v Gradcu 120 K, mil. knezoškof dr. A. Jeglič 100 K.

Časniki so nabrali: »Slovenec« 281-26 K, »Mir« 1358-80 K, »Slov. Narod« 3508-27 K (ker »Narodovci« ostentativno ne pošiljajo vodstvu, marveč uprav tega lista, kar se ne more trditi o somišljenikih našega lista) in »Soča« 22 K.

Od užigalic je prejela družba do danes 6400 K, od kave 2400 K.

Vsa zapuščina g. župnika Drčarja, ki je pripadla družbi, znaša čistih 5961-70 K.

Družbeni stroški v minulem letu so znašali K 35.243-79 in se razdele takole:

Šolstvo v Trstu	K 11346-13
Šolsko poslopje v Trstu	2138-82
Šolska vrta v Rojanu in na Greti	3618-52
Šolstvo na Gorškem	3578—
Šolstvo na Muti	950—
Posestvo na Muti	2398-16
Šolski vrtec v Mariboru	550—
Šolski vrtec v Celju	680—
Šolstvo v Velikovcu	3079-95
Šolski vrtec v Tržiču	1065-80
Podpore	290—
Nagrade	1350—
Knjige, učila in tiskovine	1849-11
Stanarina v »Nar. Domu«	204—
Pristojbine od volil	21-50
Obresti od dolgov	1243-24
1000 društvenih znakov	300—
Izguba pri prodanih delnicah	204—
Razni troški	377-56

Ako primerjamo dohodke s stroški, pokaže se primanjkljaj v minulem letu 2110 K 15 v.

Z dnem 31. decembra je imela družba 2721-87 K porabnega premoženja, ker je znašal saldo koncem leta 1899 4832-02 K.

O stanju blagajne od 1. jan. do 1. avg. smo čuli sledeče podatke: Začetkom tekečega leta blagajna ni bila v ugodnem položaju. Na povabilo g. prvomestnika so se dne 28. febr. sošle zastopnice ženskih podružnic. Na tem sestanku se je marsikaj ukrenlo v družbin prid. Jele so se prirejati veselice v družbin namen, katerih gmotni uspeh je bil prav dovoljen. Tako so združene ženske podružnice ljubljanske izročile kot čisti dohodek 1260-30 K, podr. v Kranju 530 K, litijske Slovenke 400 K, ribniška ženska podružnica 128-84 K, in ona v Vel. Laščah 60 K.

Družbeni dohodki od 1. jan. do 1. avg. letos znašajo 22.932-67 K (proti 19.543-36 K v jednaki dobi lanskega leta.) Ako store vse

podružnice svojo dolžnost, je upati, da se doseže do konca leta proračunana svota 37.476-48 K.

Dolga ima družba še 32.000 K. in sicer na kupnini za trž. šolo 14.000 K, in posojilnici v Marenbergu 18.000 K. Vrednost družbinih poslopij in inventarja pa znaša 128.826 K.

Gosp. blagajnik končuje svoje temeljito poročilo z iskreno zahvalo vsem faktorjem, ki so kakorkoli pripomogli družbi do njene obstoja. Zahvalja se podružnicam, posojilnicam, društvom, občinam, posamnikom ter časništvu, z iskreno željo, da bi slovenska javnost i nadalje ohranila družbi svojo naklonjenost.

Po poročilih se je vsrila volitev odbora. Stari odbor ostane. Mesto g. Fr. Brežnika je na novo voljen g. Držan, v razsodišče gg. prof. Pleteršnik in dr. Majaron. Urednik »Brivca« Kamuščič je izzval jako mučne prizore s svojimi napadi na velikovško šolo in na č. šolske sestre, ki požrtvovalno delujejo v družbinih šolah. Vsa skupščina je s protestom obsojala te napade.

Z živiklici na Nj. Veličanstvo se je končala glavna skupščina.

Pri banketu je godba ob začetku svirala »Naprej zastava slave!« Dr. Glaser je govoril v imenu ženske podružnice mariborske, dr. Medved v imenu moške podružnice, dr. Pipuš je napil navdušeno edinosti vseh Slovencev, prefekt Korosec je nazdravil koroškimi Slovencem. Godba je zaigrala slovensko narodno himno.

Berolin, 8. avg. Pogreb cesarice Friderikove se vrši v torek 13. t. m. v mavzoleju pri Potsdamu.

Rim, 8. avgusta. Finančni portfelj prevzame brzkone Carcano na podlagi programa, ki bi razbremenil male davkoplačevalce za 32 milijonov.

Neapolj, 8. avgusta. Zdravstveno stanje Crispijevo je še sedaj nepremenjeno.

Belgrad, 8. avgusta. Za ožjo volitev v skupščino pride brzkone do kompromisa mej liberalci in neodvisnimi radikali. Če prvi prodro na vsi črti, imeli bodo v zbornici 41 mandatov ter našli še podporo pri mnogih vladinovicah. Proti volitvi v Nišu se je vložil ugovor.

Zofija, 8. avg. Ruska eskadra je včeraj došla v Varso. Podadmirala Hildebrandta sta pozdravila na obrežju minister Karavelov in general Paprikov. Navzoča množica je navdušeno pozdravljala ruske goste.

Witebsk, 8. avgusta. Požar je uničil dvoje predmestij. Ogenj so pogasili le z največjo težavo. Ker je prebivalstvo silno ubožno, je beda velikanska.

Umrli so:

6. avgusta. Dr. Friderik Keesbacher, umir. vladni svetnik, 70 let, Slomškove ulice 12, otrpenje srca. — Ana Soss, trgovca vdova, 52 let, Mestni trg 19, spridenje srca. — Franciška Hribar, sodarja vdova, 71 let, Karlovska cesta 7, pleuritis exudat.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterevi	Nebo	Padavina v 24 urah
7 9 zveč.	733-7	16-7	sl. jzab.	del. oblac.	
7. jut.	736-8	14-6	sl. svzh.	del. oblac.	3-1
8. popol.	736-7	24-9	sr. svzh.		

Srednja večerajnja temperatura 17-5°, normale: 19-4°

Zitne cene

dné 7. avgusta 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-22	do 8-23
„ „ pomlad 1902	8-59	8-60
Rž za jesen	7-06	7-07
„ „ pomlad 1902	7-36	7-37
Koruza za september-oktober	5-54	5-55
„ „ maj-junij 1902	5-35	5-36
Oves za jesen	6-51	6-52

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 8-06	do 8-07
„ „ pomlad 1902	8-43	8-44
Rž za oktober	6-68	6-69
Oves za oktober	6-18	6-19
Koruza za avgust	5-15	5-16
„ „ september	5-24	5-25
„ „ maj 1902	5-07	5-08

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-80	do 8-40
„ južne žel.	8-15	8-40
Rž	7-15	7-35
Ječmen	7-10	9-30
„ ob Tisi	6-80	8-50
Koruza ogerska	5-60	5-70
Činkvant	6-75	7-10
Oves srednji	7-41	7-65
Fižol	7-75	10-00

768 1-1

Karolina Ravnikar naznanja tužnim srcem v svojem in imenu bratov in sester sorodnikom, prijateljem in znancem, da je iskreno ljubljena mati, gospa

Marija Juvan

po dolgotrajni, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes popoldne ob polu 6. uri v 73. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki drage pokojnice blagoslovljeni bodo v petek, dné 9. avgusta, popoldne ob 5. uri v hiši žalosti Pred škofijo št. 22, nato pa prenešeni na pokopališče k sv. Kristofu in ondi položeni k zadnjemu počitku.

Svete maše za dušnice brale se bodo v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dné 7. avgusta 1901.

Žalujoči ostali.

Rabljen sejalni stroj

in tudi že rabljena

ročna mlafilnica

je za nizko ceno na prodaj pri

A. Tschinkel-na zetu

755 2-1

v Ljubljani.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Kis,

naravni, iz alkohola po vrenju npravljen, brez primesi nevarne in neprijetno dišeče očetne kisline, se dobiva pri 714 10-4

J. J. Kantz-u

v Ljubljani, Rimska cesta 16.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

zgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov. 7 59

Imam štirinajstletnega 764 1-1

dečka,

katerega bi rad dal poštemu ključavničarskemu mojstru v pouk.

Jakob Gruden v Spodnji Idriji.

Samostalna vdova

želi mesto, ki ga more takoj nastopiti pri kakih starejši rodbini ali samostalnem gospodu.

Ponudbe prosi na upravništvo »Slovenca« pod št. 40, H. V. 765 1-1

Za ličenje kositernih predmetov, bronzo imitacijo, broniranje, kipov iz mavca, broniranje ograj pri stopnicah, vse v najkrajšem izvršitvi, priporočata se BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 26 11-1

F. M. SCHMITT, Ljubljana. Pred škofijo št. 3

priporoča visokočastiti duhovščini svojo bogato zalogo

podobice za kolekturo

kakor tudi raznovrstne rožne vence, svetinje za razne bratovščine, škapulirje in križe po najnižjih cenah. 768 3-1

Št. 8696.

Naznanilo.

740 2-2

Zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov ostane

deželna blagajna kranjska,

Turjaški trg št. 3. od 12. do vštete 14. avgusta t. l. strankinemu prometu zaprta.

Deželni odbor vojvodine kranjske.

V Ljubljani, dné 1. avgusta 1901.

Za pomladno in poletno dobo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem, kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko zalogo potrebnih za stavbe: portland- in roman-cement, železo za vezi, storje, traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodovode, štedilnike (Sparherde).

Potem poljedelske stroje: slamoreznice, gepeljne, mlafilnice, fino izdelane, močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe za gnojnice in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje. Nagrobne križe, vlite kotle, jeklo za svedre, tehtnice in uteže, žimo, morskotravo, kakor veliko izbor v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

232 30-22

trgovina z železnino in špecijskim blagom,

Ljubljana,

Marije Terezije cesta št. 1, poleg gostilne »pri Figovcu«.

Dunajska borza.

Dné 7. avgusta.

Skupni državni dolg v notab	99- -
Skupni državni dolg v srebru	96-90
Avstrijska zlata renta 4%	118-65
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95-85
Ogerska zlata renta 4%	118-65
Ogerska krona renta 4%, 200	93-40
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1667- -
Kreditne delnice, 160 gl.	637-50
London. vista	239-62 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117-20

20 mark	23-45
20 frankov (napoleonov)	19-03
Italijanski bankovci	91-20
C. kr. cekini	11-32

Dné 7. avgusta.

3-2% državne srečke l. 1864, 250 gl.	187-50
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-50
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	207- -
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-50
Tisinske srečke 4%, 100 gl.	144-25
Dunavske vravnave srečke 5%	257- -

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	105- -
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25
Priporočene obveznice državne železnice	430- -
„ „ južne železnice 3%	346- -
„ „ južne železnice 5%	121- -
„ „ dolenskih železnic 4%	- -
Kreditne srečke, 100 gl.	388-50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	500- -
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	47-35
Ogerskega „ „ 5	24-50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	16-25
Rudolfove srečke, 10 gl.	58- -

Saimove srečke, 40 gl.	204- -
St. Genois srečke, 40 gl.	234- -
Waldsteinove srečke, 20 gl.	328- -
Ljubljanske srečke	69- -
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	269- -
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5800- -
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	860- -
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	88-50
Splošna avstrijska stavbinska družba	144- -
Montanska družba avstr. plan.	419- -
Trboveljska premožarska družba, 70 gl.	430- -
Papirnih rubljev 100	253- -

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.